

Motion till riksdagen 2013/14:Sf301

av **Suzanne Svensson m.fl. (S)**

Ett rättvisare sjukförsäkringssystem

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att skapa ett rättvisare sjukförsäkringssystem för dem som arbetar koncentrerad deltid.

Motivering

För dem som har en rak arbetsvecka innebär en karensdag att man förlorar en dags inkomst. Om man däremot har ett schemalagt arbete eller arbetar koncentrerad deltid förlorar man en större andel av sin inkomst. Detta drabbar särskilt kvinnor inom offentlig sektor där det är vanligt att arbetstiden är förlagd över en längre period. Karensen blir således mer kännbar för personer som jobbar ett mindre antal pass per månad, exempelvis natt- och helgarbetare. De får ett större avdrag på lönen om de är sjuka en dag än andra som jobbar mer normala tider.

Karensdagen drabbar också andra än de som i första hand är sjuka. Det är inte ovanligt att arbetstagare överväger att gå till jobbet, sjukdom till trots, för att de helt enkelt inte har råd med löneavdraget. Därmed riskerar de att smitta andra och man hamnar snabbt i en ond cirkel.

Sjukfrånvaron är högre inom den kommunala sektorn jämfört med andra sektorer. Offentliganställda arbetar ofta i miljöer som på olika sätt utsätter dem för högre risk för ohälsa än vad som gäller befolkningen i genomsnitt. Det kan bero på fysiskt krävande arbetsuppgifter såväl som psykiskt ansträngande situationer som man själv inte kan styra över.

Det är även vetenskapligt belagt att skiftschemaarbete bidrar till sämre hälsa. Konsekvenserna för natt- eller skiftarbetande är att de löper minst 40 procent högre risk för hjärt-kärlsjukdomar och mag-tarmsjukdomar än de som arbetar regelbunden dagtid, och man är bland annat mer utsatt för vanliga infektioner.

Fel! Okänt namn på

Det finns ett särskilt problem med så kallad koncentrerad deltid. Skälet är främst arbetets ojämna fördelning jämfört med regelbunden femdagarsvecka. Nattpassen är alltid långa; detta innebär att det blir färre arbetspass än vid en jämn femdagarsvecka.

Alla med koncentrerad arbetstid drabbas av effekten att en karensdag som inträffar under ett långt arbetspass motsvarar en större del av inkomsten, men den som arbetar deltid drabbas dubbelt, på grund av att det långa arbetspasset utgör en större andel av arbetstiden.

Det som gäller för alla som arbetar med jämn förläggning av arbetstiden fem dagar i veckan är att bruttoförlusten av en karensdag blir 4,5 procent av månadsinkomsten (31-dagarsmånad). Men för den som arbetar deltid och koncentrerad natt blir förlusten mer än dubbelt så stor.

En karensdag under en månad innebär med dagens regler för dem som har jämnt spridd arbetstid över veckan en löneminskning på ca 5 procent. För den som arbetar tiotimmarspass fyra nätter i veckan i stället för de mer regelbundna åtta timmarna per dag blir inkomstbortfallet med nuvarande regler emellertid större, drygt 6 procent. Den som arbetar halvtid med två tiotimmarspass i veckan blir av med drygt 12 procent av sin månadsinkomst, enbart med första karensdagen.

Detta är i grunden ojämlikt och därför är det angeläget att möjligheterna till att skapa ett rättvisare sjukförsäkringssystem för dem som jobbar koncentrerad deltid skyndsamt ses över.

Stockholm den 30 september 2013

Suzanne Svensson (S)

Jennie Nilsson (S)

Peter Jeppsson (S)

Kerstin Haglö (S)